

Concrete Sustainability Council

Technische handleiding

Beton 2.0 NL

The Concrete Sustainability Council (CSC)
Route de Pré-Bois 29
1215 Geneva
Switzerland

15.03.2019

Table of Contents

Table of Contents	1
Vereisten	2
P1 - Wettelijke naleving	2
P2 - Mensenrechten	5
P5 - Traceerbaarheid van materialen	8
Bedrijfsvoering	9
M1 - Beleid voor duurzaam en verantwoord inkopen	9
M2 - Milieumanagement	12
M3 - Kwaliteitsmanagementsysteem	14
M4 - Veiligheid- en Gezondheidsmanagement	15
M5 - Benchmark	16
Milieu	18
E1 - EPD's en LCA-data	18
E2 - Landgebruik	21
E3 - Energie & Klimaat	23
E4 - Luchtkwaliteit	27
E5 - Water	29
E7 - Secundaire materialen	35
E8 - Transport	40
Gezondheid en veiligheid	42
S1 - Lokale gemeenschap	42
S2 - Gezondheids gerelateerde productinformatie	47
S3 - Veiligheid- en gezondheid	49
S4 - Arbeidsomstandigheden	56
Economisch	62
B1 - Lokale Economie	62
B2 - Ethische aspecten	63
B3 - Innovatie	67
B4 - Feedback procedure	68
Toeleveranciersketen	70
C1 - Cement	70
C2 - Toeslagmaterialen	71

Vereisten

P1 - Wettelijke naleving

Doel

Naleving van alle van toepassing zijnde wetgeving.

Deze credit is een voorwaarde voor certificering, er worden geen punten toegekend hiervoor. Indien het bewijs wordt geleverd dat de organisatie niet aan deze criteria voldoet, kan CSC het certificaat intrekken.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 0,03 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

P1.01 Wettelijke naleving

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 0,03 punten

Cement: Toeslagstoffen:

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel	x	x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie moet verklaren dat alle inspanningen zijn gedaan die redelijkerwijs van de organisatie kunnen worden verwacht om ervoor te zorgen dat al haar activiteiten voldoen aan alle toepasselijke wettelijke regelgeving, eisen, regels, wetten en reglementen.

Ook verklaart de organisatie:

1. De verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) over dwangarbeid (conventie 29, 105, 203)
2. Het ILO-verdrag over kinderarbeid (conventies 138 en 182)
3. Het ILO-verdrag over fundamentele rechten op het werk en internationale arbeidskrachten (87, 98 bijlage D)
4. Het ILO-verdrag over discriminatie op het werk (ILO-verdrag 100, 111)

Benodigd bewijsmateriaal

Schriftelijke verklaring – niet ouder dan drie jaar, getekend door het senior management dat wordt voldaan aan de beoordelingscriteria. Beschreven wordt hoe de organisatie, proportioneel aan de schaal en intensiteit van management activiteiten, een passende risicobeoordeling uitvoert of de organisatie voldoet aan de ILO-Declarations (IAO-verklaring) en aantoonbaar toezicht houdt op, en beoordeeld, of toeleveranciers voldoen aan de ILO-Declarations (IAO-verklaring).

EN

De betonmortelproducent is gevestigd in de Europese Unie of landen die verklaard hebben conform de OECD-richtlijnen voor multinationals te werken.

EN

Toeslagstoffen, cement and cementgebonden materialen zijn - m.b.t. de percentages genoemd bij 'vereisten / traceerbaarheid van materialen' - afkomstig van leveranciers uit de Europese Unie of landen die verklaren de OECD-richtlijn voor multinationals te volgen.

OF

Schriftelijke verklaring – niet ouder dan drie jaar, getekend door het senior management dat wordt voldaan aan de beoordelingscriteria

Schriftelijke verklaring – niet ouder dan drie jaar, getekend door het senior management dat wordt voldaan aan de beoordelingscriteria. Beschreven wordt hoe de organisatie, proportioneel aan de schaal en intensiteit van management activiteiten, een passende risicobeoordeling uitvoert of de organisatie voldoet aan de ILO-Declarations (IAO-verklaring) en aantoonbaar toezicht houdt op, en beoordeeld, of toeleveranciers voldoen aan de ILO-Declarations (IAO-verklaringe).

EN

Bedrijfsspecifieke richt- of beleidslijnen, lidmaatschap van het 'Ethical Trade Initiative' of 'UN Global Compact'

OF

Certificatie Social Accountability International SA8000 standaard.

P1.02 Anti-corruptie

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 0 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel	x	x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie moet verklaren dat alle inspanningen zijn gedaan die redelijkerwijs van de organisatie en haar leveranciers mogen worden verwacht om corruptie te voorkomen. De organisatie verwacht van haar leveranciers dat ze zich houden aan de hoogste standaard van moreel en ethisch gedrag, dat ze de plaatselijke wetten respecteren en zich niet bezighouden met enige vorm van corrupte praktijken zoals afpersing, fraude of omkoping.

Benodigd bewijsmateriaal

A: Een schriftelijke verklaring van het senior management die voldoet aan de eisen en beoordelingscriteria die uitleggen hoe anti-corruptiemaatregelen worden uitgevoerd, in verhouding tot de omvang en intensiteit van de beheersactiviteiten en het risico van corruptie.

EN

B: Bedrijfsspecifieke richtlijnen, richtlijnen, beleid dat in verhouding staat tot de schaal en intensiteit van managementactiviteiten en het risico op corruptie.

OF

B2 Ethisch zakendoen 'B2.01 Ethisch risicomanagement' of B2.02 'Beleid of code voor ethisch handelen' is verkregen.

P2 - Mensenrechten

Doel

Om de naleving van de mensenrechten te waarborgen.

Dit is een voorwaarde voor certificering, hiervoor worden geen punten toegekend. Indien het bewijs wordt geleverd dat de organisatie niet aan dit criterium voldoet, kan CSC het certificaat intrekken.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 0,03 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

P2.01 Mensenrechten

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 0,03 punten

Cement: **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel	x	x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie moet verklaren dat alle inspanningen zijn gedaan die redelijkerwijs van de organisatie kan worden verwacht om ervoor te zorgen dat al haar activiteiten in overeenstemming zijn met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM).

Onderwerpen die in de verklaring moeten worden opgenomen zijn:

1. Mensenrechten risicosituaties
2. Vermijden van medeplichtigheid
3. Het oplossen van klachten
4. Discriminatie en kwetsbare groepen (ILO convention 100, 111)
5. burgerrechten en politieke rechten
6. Economische, sociale en culturele rechten
7. Fundamentele principes en rechten op het werk (ILO convention 87, 98, appendix D)
8. Kinderarbeid (ILO conventie 138 and 182)
9. Dwangarbeid (ILO conventie 29, 105, 203)

Zie ook de bijlage (annex) voor aanvullende informatie. Voor de landen genoemd in de bijlage is bewijsvoering uitgesloten:

- A: Vestigingslocaties voor cement en toeslagstoffen in deze landen
- B: Betonmortelcentrales gevestigd in deze landen
- C: Betonmortelcentrales die minimaal het percentage cement and toeslagstoffen ontvangen, zoals aangegeven bij P5 Traceerbaarheid van materialen per certificeringsniveau, uit deze landen.

D: Voor landen die conflicterende wetgeving met de ILO conventies hanteren, dient alternatief bewijsmateriaal aangeleverd te worden (zie bijlage).

Benodigd bewijsmateriaal

Schriftelijke verklaring van het senior management die voldoet aan de beoordelingscriteria

OF

een SA8000 certificaat met betrekking tot de scope van dit certificaat, niet ouder dan drie jaar

P2.02 Eerlijke beloning

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 0 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel	x	x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

Teneinde de onderwerpen uit ILO Conventie 131: Loon en salaris van de organisatie in te vullen moet aan de navolgende vereisten worden voldaan :

- Loon en salaristarieven:
  1. Voldoen of overschrijden ten alle tijde de wettelijke minimumvereisten, indien van toepassing.
  2. Waar toepasselijk, loon- en salaristarief voldoet of overschrijdt: i. minimum betonmortel, cement of toeslagstoffenindustrie, respectievelijk de 'minimale' norm; of ii. andere in de industrie erkende loonafspraken; of iii. een leefbaar of fatsoenlijk loon, als deze hoger ligt dan de wettelijke minimumlonen.
  3. Als er geen minimumloon van toepassing is, komen loontarieven tot stand door cultureel bepaalde samenwerking tussen werknemers en formele- en informele organisaties van werknemers.
- Loon en salaris worden tijdig uitbetaald

Benodigd bewijsmateriaal

Schriftelijke verklaring van de directie, waarin verklaard wordt dat aan de hiervoor gestelde criteria wordt voldaan.

P5 - Traceerbaarheid van materialen

Doel

Alle materialen/grondstoffen moeten van traceerbare bronnen afkomstig zijn.

Dit criterium is een voorwaarde voor certificering, er worden geen punten toegekend hiervoor. Indien het bewijs wordt geleverd dat de organisatie niet aan deze criteria voldoet, kan het CSC-certificaat ingetrokken worden.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 0,03 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

P5.01 Traceerbaarheid van materialen

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 0,03 punten

Cement: **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel	x	x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie moet aantonen (middels het Milieumanagementsysteem (EMS) of een vergelijkbaar systeem) dat bijna alle materialen/grondstoffen van traceerbare bronnen afkomstig zijn. Materialen van 'tier level 1' leveranciers moeten meegenomen worden in de scope.

CSC Brons/Zilver: $\geq 90\%$ van de materialen dienen afkomstig te zijn van traceerbare bronnen

CSC Goud/Platina: $\geq 98\%$ van de materialen dienen afkomstig te zijn van traceerbare bronnen

Benodigd bewijsmateriaal

een lijst van materialen met een overzicht van de leveranciers

EN

een schriftelijke verklaring getekend door het senior management dat wordt voldaan aan de beoordelingscriteria

Bedrijfsvoering

M1 - Beleid voor duurzaam en verantwoord inkopen

Doel

Zeker stellen van een lange termijn beleid en uitvoering van duurzaam en verantwoord inkopen.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 14 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

M1.01 Inkoop beleid

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten

Cement: Toeslagstoffen:

De organisatie heeft een duurzaam en verantwoord inkoopbeleid dat rekening houdt met de sociale-, milieu-, beheers- en economische aspecten zoals bedoeld in dit keurmerk. Het beleid is actueel en is goedgekeurd door het senior management dat verantwoordelijk is.

Benodigd bewijsmateriaal

Een kopie van het duurzaam en verantwoord inkopen beleid met referentie aan sociale en milieuaspecten, met bewijs dat senior management het heeft goedgekeurd.

M1.02 Beoordeling toeleveranciers

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten

Cement: Toeslagstoffen:

De organisatie beoordeelt de belangrijkste leveranciers met betrekking tot sociale-, milieu-, beheers- en milieuaspecten, zoals in dit systeem wordt beoogd (via de online tool, op locatie, middels een audit of vergelijkbaar).

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijsmateriaal dat aantoont dat het proces heeft plaatsgevonden (zoals verslagen, rapportages, vergaderverslag, beoordelingsresultaten, gebruikte ondersteuningsmiddelen of vergelijkbaar bewijsmateriaal)

M1.03 Beoordelen prestaties van toeleveranciers

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie legt bewijs voor dat zij haar leveranciers periodiek beoordeelt (tenminste jaarlijks) op de prestatie ten aanzien van sociale- en milieuaspecten ten aanzien van dit systeem, en dat de prestaties van de toeleveranciers worden gehandhaafd of verbeterd.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijsmateriaal dat aantoont dat toeleveranciers worden beoordeeld (zoals gesprek/vergaderverslagen, beoordelingsresultaten, gebruikte tools of vergelijkbaar bewijsmateriaal)

M1.04 Leren en ontwikkelen 'Responsible Sourcing'

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie zorgt er voor dat haar medewerkers zijn onderwezen en zich de beginselen van duurzame- en verantwoorde inkoop eigen maken in introductie programma's en alle relevante professionele en functionele trainingen.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat het educatieprogramma over de principes van duurzaam en verantwoord inkopen en de inhoud van M1.01 tot M1.03, zijn overgebracht op de beoogde werknemers.

M1.05 Promotie Duurzaam Inkopen / Responsible Sourcing

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie bevordert, waar mogelijk, duurzaam inkopen in haar externe communicatie. Zoals op haar websites of in (financiële) rapportages.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs van promotie, bijvoorbeeld koppelingen naar websites en kopieën van verslagen, publicaties, enz

M1.06 Criteria voor duurzaam inkopen in de keten

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie hanteert 'verantwoorde herkomst' als criterium in haar inkoopbeleid met betrekking tot de primaire productieprocessen.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs van de praktische implementatie van het duurzaam inkoopbeleid/plan, ondersteund door voorbeelden van opdrachten waarin de vereisten voor duurzaam inkopen zijn opgenomen.

M1.07 Steekproef

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Een willekeurige steekproef, door de certificerende instelling te bepalen, op de bezochte locatie. Met als doel controle of het op locatie aanwezige en beschikbare materiaal overeenkomt met de in de administratie opgenomen gegevens, en dat de oorsprong van dit materiaal uit de administratie is te herleiden. Indien meerdere locaties tegelijkertijd beoordeeld worden, kan dit criterium worden toegekend aan alle locaties die binnen de scope van de beoordeling vallen.

Benodigd bewijsmateriaal

Schriftelijke bevestiging van de auditor/assessor dat de a-selecte steekproef is uitgevoerd en dat deze overeenkomst met de in de administratie opgenomen relevante informatie.

M2 - Milieumanagement

Doel

Bevorderen van het gebruik van een milieumanagementsysteem (EMS) in de toeleveringsketen.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 3 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

M2.01 Milieumanagementsysteem (EMS)

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie heeft een milieumanagementsysteem (EMS). Het EMS omvat binnen haar kader de hoofdprocessen voor de winning van grondstoffen en de productie van de eigen beton.

Benodigd bewijsmateriaal

Bevestiging door de auditor dat de organisatie een gedocumenteerd beheerssysteem heeft op het gebied van milieu.

M2.02 Gecertificeerd Milieumanagementsysteem (EMS)

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Het EMS is gecertificeerd door een erkende organisatie die voldoet aan de ISO 14001, de EU milieubeheer- en milieuauditsysteem, of een gelijkwaardig regionaal aanvaard systeem. Elk bestanddeel/grondstof geleverd onder een gecertificeerde BES 6001, of gelijkwaardig systeem, kan worden opgenomen in het percentage om te voldoen aan de eisen. Voor kleine en middelgrote organisaties, is geen certificaat vereist, maar een gedocumenteerd systeem dat door de auditor van CSC is geaccepteerd (zie ook de bijlage).

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van het EMS-certificaat of, in het geval van een kleine of middelgrote onderneming, validatie door de auditor dat de organisatie een gedocumenteerd beheerssysteem heeft dat voldoet aan ISO 14001 of gelijkwaardig.

M3 - Kwaliteitsmanagementsysteem

Doel

Het bedrijf werkt aantoonbaar met een kwaliteitsmanagementsysteem.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 5 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

M3.01 Kwaliteitsmanagementsysteem (QMS)

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 3 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

Een kwaliteitsmanagementsysteem wordt aantoonbaar toegepast.

Benodigd bewijsmateriaal

Validatie door de auditor dat de organisatie een gedocumenteerd managementsysteem heeft dat voldoet aan ISO 9001 of gelijkwaardig.

M3.02 Gecertificeerd Kwaliteitsmanagementsysteem (QMS)

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

Een gedocumenteerd kwaliteitsmanagementsysteem zoals ISO 9001 of vergelijkbaar is beschikbaar en is gecertificeerd door een geaccrediteerde organisatie.

In het geval dat de organisatie een kleine of middelgrote onderneming is, behoeft het QMS niet te worden gewaarmerkt, maar moet de auditor controleren dat het QMS conform ISO 9001 is.

(zie ook de bijlage)

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van het geldende certificaat of bewijs dat de organisatie een kleine of middelgrote onderneming is.

M4 - Veiligheid- en Gezondheidsmanagement

Doel

Bevorderen van het gebruik van een veiligheid- en gezondheidmanagementsysteem.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 3 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

M4.01 Veiligheid- en gezondheidstelsysteem

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

De organisatie heeft een veiligheid- en gezondheid managementsysteem.

Benodigd bewijsmateriaal

Validatie door de auditor dat de organisatie een gedocumenteerd managementsysteem heeft. Bijvoorbeeld een systeem dat voldoet aan OHSAS of ISO45001.

M4.02 Gecertificeerd veiligheid- en gezondheid managementsysteem

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt

Cement:

Toeslagstoffen:

De organisatie heeft een veiligheid- en gezondheidmanagementsysteem dat voldoet aan OHSAS 18001 of ISO 45001, H&S managementsysteem van de organisatie, het H&S managementsysteem opgelegd door de branchevereniging of gelijkwaardig.

Het H&S is gecertificeerd door een geaccrediteerde organisatie conform OHSAS 18001 of gelijkwaardig.

Voor kleine en middelgrote bedrijven is geen certificaat vereist, maar dient een gedocumenteerd systeem beschikbaar te zijn dat door de CSC auditor is geaccepteerd.

(zie ook de bijlage)

Benodigd bewijsmateriaal

OHSAS 18001 of gelijkwaardig certificaat of, in het geval van een kleine of middelgrote onderneming, validatie van de auditor dat de organisatie een gedocumenteerd beheerssysteem conform OHSAS 18001 of gelijkwaardig hanteert.

M5 - Benchmark

Doel

Deelnemen aan internationale/regionale/lokale industrie benchmarking.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 7 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

M5.01 Deelname Benchmark en duurzaamheidsrapportage

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 5 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

De organisatie participeert in benchmarks die tenminste 20% van de markt vertegenwoordigt. De benchmark dient minimaal 5 van de onderstaande onderwerpen te bevatten:

- Klinkergehalte;
- % aandeel van de transportemissies binnen totale emissies (transport = transport van grondstoffen naar productielocatie en/of transport van gereed product naar de afnemer)
- Gebruik van secundaire materialen;
- Gebruik van fossiele brandstoffen;
- Gebruik van drinkwater;
- CO2 emissies
- Incidenten/letsel/ongevallen;
- Gezondheid & welzijn van werknemers.

Het bedrijf publiceert jaarlijks prestaties (KPI's) via een duurzaamheidsrapport of door participatie aan een benchmark voor de industrie.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat de organisatie meedoet in de betreffende benchmarks

EN

Lijst van onderwerpen behandeld in de benchmark.

EN

De laatste duurzaamheidsrapportage, niet ouder dan 3 jaar, en bewijs dat deze data jaarlijks publiek beschikbaar worden gesteld.

M5.02 Gevalideerde benchmarkgegevens

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel			x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De benchmarkgegevens worden door een externe partij gecontroleerd.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs van externe verificatie van de benchmarkgegevens

EN

benchmarkrapportage wordt geproduceerd door externe onafhankelijke partij

Milieu

E1 - EPD's en LCA-data

Doel

Voorzien in transparantie en het bevorderen van het gebruik van producten en materialen met een lage LCA-impact, zoals een lage CO₂-voetafdruk en milieupact.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 6 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

E1.01 Sectorale LCA-data (EPD's)

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten

Cement: **Toeslagstoffen:**

De organisatie ondersteunt de ontwikkeling van sectorale Environmental Product Declarations (EPDs) voor hun producten. De EPD's voldoen aan de nationale normgeving of aangegeven normeringen in "Links to other Certification Systems".

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat aantoont dat de organisatie door het aanleveren van data heeft bijgedragen aan minimaal één industriebrede EPD voor betonmortel/cement/toeslagstoffen in het land van vestiging van de te certificeren organisatie. De EPD is gevalideerd of in voorbereiding, en het bewijs dient te worden aangeleverd (de industrie-brede EPD) of anders bevestigd door de partij die de ontwikkeling van de industriebrede EPD coördineert.

OF

Als de lokale brancheorganisatie bevestigd dat er geen enkele EPD beschikbaar is of in de voorbereidingsfase zit, in het land van vestiging van de organisatie die wil certificeren, dan is eis E1.01 vervuld en aan E1.03 voldaan.

E1.02 Implementatie van Life Cycle Assessment (LCA)

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De producent voorziet, tenminste één van de geproduceerde producten(-soorten) van de productielocatie van een LCA of een gemiddelde LCA (EPD) per productielocatie. Het is niet nodig dat de EPD is geverifieerd.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs wordt geleverd door het aanleveren van een bedrijfsspecifieke EPD, die aan de genoemde normen voldoet of 'gelijkwaardig' is

OF

Bewijs van het beschikken over, en aantoonbaar gebruik kunnen maken van, een LCA-Tool (zie ook de bijlage)

OF

Aan E1.03 is voldaan

E1.03 Geverifieerde EPD

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie beschikt over een geverifieerde EPD. De levenscyclusanalyse moet onafhankelijk worden gecontroleerd volgens de eisen van een van de volgende normen: ISO 14025, ISO 21930, EN 15804, ASTM E1991-05 (ingetrokken maar recente EPDs worden geaccepteerd), NEN 8006 (Nederland), XP P 01-064/CN (2014) (Frankrijk) of andere nationale equivalenten. (zie ook de bijlage)

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van de EPD die aan één van de genoemde normen voldoet of dat de standaard gebruikt wordt die "gelijkwaardig" is.

OF

Publiek beschikbare internet link naar de EPD

E1.04 Rapporteren van productspecifieke CO₂-emissies

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De LCA-gegevens (of gemiddelde CO₂-uitstoot) is in het voorgaande jaar extern gerapporteerd.
De organisatie levert de mengselspecifieke, productspecifieke of projectspecifieke CO₂-emissie aan op verzoek van de klant.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat een specifieke CO₂-emissie is berekend en is ontvangen door de klant

OF

Een specifieke EPD

OF

Publiek beschikbare berekening van een specifieke EPD / CO₂-emissie (zoals een brochure, mailing, internet pagina)

E2 - Landgebruik

Doel

Zorgdragen dat land op een rechtmatige wijze wordt gebruikt, dat conflicten m.b.t. het gebruik van land zijn geminimaliseerd, en dat het land aan het einde van gebruik wordt hersteld in overeenstemming met de bouwvergunning/bestemmingsplan of, als er geen vereisten zijn in de bouwvergunning/bestemmingsplan, teruggebracht naar een niveau dat de goedkeuring heeft van de lokale gemeenschap.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 3 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

E2.03 Duurzaam landgebruik

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt

Cement:

Toeslagstoffen:

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie draagt zorg voor duurzaam gebruik van land en heeft publiek beschikbaar beleid dat operaties/activiteiten in gebieden met landgebruik conflicten verbiedt; de definitie van deze gebieden zijn conform algemeen aanvaarde kaders, bijvoorbeeld gebieden met een UNESCO status en gebieden met veel biodiversiteit (IUCN categorieën).

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van beleid en het bewijs van bekendmaking (bijvoorbeeld URL)

E2.04 Bescherming tegen verontreiniging

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De productielocatie(s) heeft(hebben) faciliteiten waar chemische stoffen (in de fabriek gebruikt voor productie en brandstoffen) worden opgeslagen onder omstandigheden waar eventueel weggelekte stoffen, met inbegrip van ongelukken, de bodem niet verontreinigd.

Benodigd bewijsmateriaal

Foto's van opslagfaciliteiten voor chemicaliën en brandstoffen + een verklaring van de assessor dat de opslag voldoet aan het criterium

OF

de vestigingslocatie heeft ISO 14001-certificaat.

OF

aan het criterium is voldaan als geen chemische stoffen of brandstoffen worden opgeslagen op de locatie

E3 - Energie & Klimaat

Doel

Het gebruik van energie en de uitstoot van broeikasgassen minimaliseren, en het gebruik van hernieuwbare energie maximaliseren.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 12 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

E3.01 Energie & klimaatbeleid

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt

Cement:

Toeslagstoffen:

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel			x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie/locatie heeft een openbare reductiedoelstelling CO₂ / broeikasgassen (GHG) voor haar uitstoot scope 1, 2 en 3.

Benodigd bewijsmateriaal

Publiek beschikbaar beleid / het meten, rapporteren en reduceren van de uitstoot van broeikasgasemissies van het bedrijf.

OF

Lidmaatschap van een organisatie dat publiekelijk tot doelstelling heeft om broeikasgassen te meten, rapporteren en reduceren, waarbij deze doelstellingen voorwaarde zijn voor toelating.

EN

Bewijs hiervan via de vereiste om uitstoot van broeikasgassen te rapporteren.

E3.02 Monitoring van broeikasgasemissies (GHG)

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 3 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Het bedrijf houdt toezicht op relevante broeikasgasemissies (GHG):

Betonmortel: Broeikasgassen (GHG) verbonden aan eigen bedrijfsprocessen en levering van betonmortel

Cement: Broeikasgassen (GHG) zoals vastgelegd in het CSI-protocol of vergelijkbaar (zie bijlage)

Toeslagstoffen: Broeikasgassen (GHG) verbonden aan eigen bedrijfsprocessen en levering van toeslagstoffen.

Benodigd bewijsmateriaal

Een kopie van de vastgelegde gegevens en de berekeningen van emissies van broeikasgassen van de organisatie / installatie.

OF

Bewijs dat de organisatie in de afgelopen vijf jaar een succesvolle audit in het kader van het Handvest CSI heeft ondergaan.

E3.03 Publiek rapporteren van resultaten

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie rapporteert jaarlijks de uitstoot van broeikasgassen (GHG).

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van de laatste publicatie / link naar de publicatie niet ouder dan 1 jaar.

OF

Bewijs dat de organisatie in de afgelopen vijf jaar een audit in het kader van het Handvest CSI heeft ondergaan

E3.04 Extern geverifieerde uitstoot broeikasgassen (GHG)

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De uitstoot van broeikasgassen / GHG-emissies / CO₂-uitstoot is extern geverifieerd, volgens de hiervoor geldende normen (zie o.a. bijlage) of afspraken.

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van het document van verificatie.

E3.08 Energie- en emissie reductiedoelstellingen

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie of de installatie heeft een reductiedoelstelling in relatie met het energieverbruik en/of de daarmee samenhangende GHG-emissies (emissies van broeikasgassen). Deze doelstelling moet tenminste één van de volgende elementen omvatten:

1. Elektriciteitsgebruik per productie-eenheid;
2. Aandeel van hernieuwbare elektriciteit in de mix van elektriciteit;
3. GHG-emissies van het stroomverbruik of in scope 2 per productie-eenheid

Benodigd bewijsmateriaal

Openbare CO₂-reductiedoelstelling (e.g. URL)

OF

Bewijs dat de organisatie in de afgelopen vier jaar een audit in het kader van het Handvest CSI heeft ondergaan.

OF

Energieauditrapportage of eigen analyse van het energieverbruik en energiereductiedoelstellingen

OF

ISO 50001 certificaat

E3.10 Implementatie van energie- of emissiereductie doelstellingen

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 3 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie heeft minimaal één van de energie- en emissiereductie doelstellingen gerealiseerd of ingevoerd, aangegeven bij E3.08.

Benodigd bewijsmateriaal

Vergelijking van de monitoringresultaten – doelstelling, indien nodig aanvullende analyses om de voortgang aan te tonen.

E3.11 Energiebesparing bewustwording

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

Invloedrijke medewerkers zijn bewust gemaakt van:

- de belangrijkste energieverbruikers (warmte/electriciteit)
- en hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan energiebesparing

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van relevante emails, verslagen of materiaal dat aantoont dat de beoogde kennis is overgedragen.

E4 - Luchtkwaliteit

Doel

Beperken van emissies van luchtverontreinigende stoffen, zoals NO_x, SO₂, koolwaterstoffen, zware metalen, dioxinen en furanen en zwevende deeltjes uit de uitlaatgassen.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 7 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

E4.08 Schone lucht silo's

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 3 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

Elke cementsilo/toevoeging (secundaire cementgebonden materiaal (SCM)) heeft de volgende controlemaatregelen:

Doekenfilter of centraal vacuüm verzamelsysteem

EN

Silo-overvul waarschuwingssysteem (vulhoogte indicatoren)

EN

reducereventiel, alarmsysteem of ander hogedruk beschermingssysteem

EN

De controlemaatregelen worden regelmatig onderhouden.

OF

alle filters zijn volkomen gesloten

Benodigd bewijsmateriaal

Bedrijfsactiviteitenplan met inbegrip van de manier hoe emissies worden voorkomen/gereduceerd.

EN

Overzicht van onderhoud aan relevante installaties/voorzieningen

OF

bewijs dat silo's volkomen gesloten zijn en geen emissie kunnen veroorzaken

E4.09 Proces- en diffuse stofemissie maatregelen

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 4 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Adequate stofbeperkende maatregelen zijn getroffen, bijvoorbeeld het minimaliseren van stof tijdens:

1. Transport van toeslagmaterialen (bijvoorbeeld bedekte of afgesloten transportbanden);
2. Wegen en lossen naar mixer en mengen van toeslagstoffen, cement, hulp- vulstoffen.
3. Nabehandeling van betonproducten (bv zagen, stralen);
4. Tijdens het reinigen van verhard beton uit truckmixers in het geval van betonmortelproductie.

Maatregelen tegen vluchtige stof emissies en controleprocedures

1. zijn opgenomen in het milieubeheersysteem (EMS) en zij worden toegepast
2. Niet meer dan één incident - ontvangst van gerechtvaardigde klacht - in een vooraf bepaalde periode van 12 maanden.

Zie bijlage voor meer voorbeelden van maatregelen.

Punten te verkrijgen zijn:

• Betonmortel	• Cement	• Toeslagstoffen
tot 4:	tot 4:	tot 4:
<ul style="list-style-type: none"> • 2 voor 1 maatregel • 4 voor 2 maatregelen ingevoerd 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 voor 1 maatregel • 4 voor 2 maatregelen ingevoerd 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 voor 1 maatregel • 4 voor 2 maatregelen ingevoerd

Benodigd bewijsmateriaal

Maatregel 1:

Bewijs van de maatregel (kopie EMS-maatregel/controle), fotografisch bewijs of ander bewijsmateriaal dat maatregel is uitgevoerd.

Maatregel 2:

Bewijs van de maatregel (kopie EMS-maatregel/controle), fotografisch bewijs of ander bewijsmateriaal dat maatregel is uitgevoerd.

E5 - Water

Doel

Minimaliseren van het waterverbruik en zekerstellen dat afvalwater dat geloosd wordt niet schadelijk is voor het milieu

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 9 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

E5.01 Watergebruik en impact

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt

Cement: **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

Belang van de waterkwaliteit, de hoeveelheid water en hydrologische risico 's

Om inzicht te krijgen in de relevantie, de risico's en de materialiteit, dient de eventuele waterschaarste in het betreffende gebied met behulp van erkende beoordelingsmethoden in kaart te worden gebracht (bijvoorbeeld "WWF Water Risk Filter" of "WBCSD Global Water Tool"). Tevens dient de gevoeligheid van de winning van water, gebruik van drinkwater en lozing van water te worden beoordeeld volgens de richtlijnen van de CSI Good Practice Guidance for Water Accounting.

Als de productie locatie in een gevoelig gebied ligt m.b.t. wateronttrekking zijn de criteria 2, 3, 5 en 7 verplicht. Als er geen water wordt geloosd, zijn 5, 6 en 7 default waarden.

Zie ook de bijlage voor erkende beoordelingsmethoden.

Benodigd bewijsmateriaal

Een kopie van de analyse inclusief de risico categorie.

OF

Een kopie van de ESIA inclusief een water assesment.

E5.02 Water monitoring

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie monitort en rapporteert tenminste conform het CSI protocol voor het gebruik van water of een vergelijkbaar water protocol.

Zie CSI Protocol for Water Reporting www.wbcdcement.org/index.php/en/key-issues/water/water-reporting, of de bijlage voor een vergelijkbaar waterprotocol.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat de organisatie monitort en rapporteert overeenkomstig de CSI-protocol of een vergelijkbaar protocol

OF

Bewijs dat de organisatie in de laatste vijf jaar een succesvolle audit heeft ondergaan in het kader van het Cement Sustainability Initiative (CSI)

E5.03 Waterdoelstelling

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie heeft tenminste één openbare beleidsdoelstelling met betrekking tot watergebruik en de in dat kader op te stellen voortgangsrapportage(s). Mogelijke doelstellingen zijn, maar zijn niet beperkt tot, de belangrijkste prestatie-indicatoren gedefinieerd in het CSI Protocol for Water Reporting <http://www.wbcscement.org/index.php/en/key-issues/water/water-reporting> of vergelijkbaar protocol (zie bijlage).

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van een openbaar beschikbaar gesteld document waarin de waterdoelstelling hier bedoeld is opgenomen. Verplicht in gebieden met waterschaarste zoals vermeld bij E5.01.

E5.04 Verificatie waterrapportage

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie controleert op een onafhankelijke manier ten minste éénmaal in de drie jaar de totale onttrekking van (bron)water, gebruik makend van erkende en onafhankelijke beoordelaars, welke minimaal de scope van de totale waterafname volgens het CSI Protocol for Water Reporting of een vergelijkbaar water protocol afdekt (zie bijlage).

Benodigd bewijsmateriaal

Certificatie-/auditrapport

OF

Bewijs dat de organisatie in de laatste vijf jaar een audit in het kader van het Cement Sustainability Initiative (CSI) heeft gehad.

E5.05 Rapportage over watergebruik, lozing, kwaliteit en reductie

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie rapporteert tenminste éénmaal per jaar aan haar stakeholders het watergebruik in termen van kwantiteit en kwaliteit van geloosd water (pH en zwevende deeltjes-TSS) en de maatregelen om het watergebruik te reduceren.

De punten worden tevens toegekend indien, met de uitzondering van afvoer van sanitaire waterafvoer, geen water wordt geloosd.

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van het publiek beschikbare rapport of link naar de publieke website

OF

Verslagen, brieven of vergelijkbare documenten van de communicatie hierover aan de stakeholders

OF

Bewijs dat - uitgezonderd van sanitaire waterafvoer- er geen water wordt geloosd.

E5.06 Acties voor reductie en waterefficiency

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De productie-eenheid heeft de doelstellingen van de verbetering-waterverbruik bereikt of is bezig met het bereiken van de doelstellingen van voorgaande begrotingsjaren die betrekking hebben op de gehele installatie. Als het project kiest voor het "in het proces bereiken", dient bewijs te worden getoond in de vorm van een trendlijn die aangeeft dat de doelstelling realistisch kan worden gehaald binnen de termijn van 12 maanden. Een realistische doelstelling is tenminste 5% of een lagere doelstelling als die overeen is gekomen met lokaal betrokken belanghebbenden.

OF

De productie-eenheid heeft de volgende maatregelen ter vermindering van watergebruik en lozing van afvalwater

- 1 Regenwater recyclingfaciliteiten;
- 2 Recycling faciliteiten voor water van het wassen van trucks;
- 3 Verbetering van de kwaliteit van het water door middel van filtratie.

Punten worden ook toegekend indien - met de uitzondering van sanitair water - geen waterlozing plaatsvindt.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat de doelstellingen zijn gehaald of zullen worden gehaald (volgens linair verloop), ondersteund met foto's van de genomen maatregelen.

OF

Bewijs van het recyclesysteem of bewijs van het natuurlijke filtersysteem:

- Fotografisch bewijs
- Waterflow diagrammen
- Stormwater management plan incl. verwijzing naar de betreffende vestiging

OF

Bewijs dat - met uitzondering van sanitair water - geen waterlozing plaatsvindt.

E5.07 Verbeteren van de kwaliteit van lozingswater

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De vestiging heeft een systeem om de kwaliteit van het geloosde water te verbeteren, bijvoorbeeld door filtratie of bezinken (slib).

De punten worden toegekend als - met de uitzondering van sanitair water - geen water geloosd wordt

Opmerking: 'lozen' omvat ook de waterafvoer van de riolering.

Benodigd bewijsmateriaal

Relevant bewijs (o.a. fotografisch) dat een dergelijk systeem is toegepast / monitoringsrapportage lozingswater

OF

Bewijs dat - met de uitzondering van sanitair water - geen water wordt geloosd

E7 - Secundaire materialen

Doel

1. Het verbruik van primaire grondstoffen reduceren door het, waar mogelijk, gebruiken van secundaire materialen (met inbegrip van gerecyclede materialen).
2. Zekerstellen dat het gebruik van secundaire materialen geen significante negatieve effecten heeft op de gezondheid, veiligheids of milieu in het eindproduct of bij de productie ervan.
3. Zekerstellen dat het eindproduct waarbij secundaire materialen (met inbegrip van gerecyclede materialen) worden toegepast voldoet aan alle beoogde technische eisen, bijvoorbeeld voor beton: mechanische eigenschappen, levensduur en stabiliteit zowel gedurende als aan het eind van de beoogde gebruiksduur.
4. Reduceren van afval

Met als doel bij te dragen aan de Circulaire Economie.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 17 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

E7.01 Onderzoek naar secundaire materialen

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 4 punten

Cement: **Toeslagstoffen:**

Cement:

Er is onderzoek gedaan naar de beschikbaarheid van secundaire grondstoffen voor de productie van de klinker. Het onderzoek omvat het huidige gebruik van secundaire grondstoffen in de lokale markt, evenals de vraag of er behoefte is aan cementen die bestaan uit meer dan één hoofdbestanddeel.

Betonproductie:

Er is onderzoek gedaan naar de beschikbaarheid van secundaire toeslagmaterialen, inclusief gerecyclede toeslagmaterialen en geretourneerd beton.

Onderzoek naar de beschikbaarheid van alternatieven voor Portland cementklinker, zowel voor de keuze van cement als de keuze voor andere secundaire alternatieve bindmiddelen.

De onderzoeken worden ten minste om de drie jaar opnieuw gezien.

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van het onderzoek met datum van afgifte, niet ouder dan 3 jaar.

E7.02 Beleid Secundaire materialen

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Een beleid zal worden opgesteld om het gebruik van secundaire materialen te bevorderen, daar waar het ecologisch verantwoord en technisch en economisch mogelijk is. Of als een onderwerp niet relevant is, waarom het niet relevant is. Het beleid wordt ten minste om de twee jaar opnieuw bezien.

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van het beleid om toepassing secundaire materialen /alternatieve grondstoffen te bevorderen.

E7.03 Realisatie beleid en rapportage

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vorderingen met betrekking tot het de uitvoering van het beleid worden tenminste jaarlijks gemonitord en de resultaten worden gerapporteerd aan stakeholders en zijn voor derden op aanvraag beschikbaar.

Benodigd bewijsmateriaal

Verslag van het gebruik van secundaire materialen voor externe stakeholders, niet ouder dan twee jaar.

E7.04 Hergebruik beton

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 3 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

Betonproductie:

De organisatie past structureel betongranulaat toe, en verwerkt deze op verantwoorde wijze en wordt niet gestort. Hergebruik betreft zowel granulaat vanuit de eigen productie (o.a. afkeurproducten en retourbeton), dan wel bij derden ingekocht betongranulaat:

- recycling - voor uitharding - resten betonmortel met als doel aggregaten en water te hergebruiken
- recycling - verhard - beton hergebruiken als vervanging toeslagstoffen
- gietbouw - voor uitharding - betonmortel benutten voor productie betonproducten
- contractuele afspraken met derden om verantwoorde verwerking van restbeton te realiseren

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat restbeton (verhard of onverhard) op verantwoorde wijze is verwerkt:

- Fotografisch bewijs van de recycle installatie
- Fotografisch bewijs van de productielocatie betonproducten en productiegegevens hiervan
- Kopie van de contractuele afspraken

E7.05 Optimalisatie secundaire materialen

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 3 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Productie van cement en beton: De organisatie/de productielocatie heeft in de afgelopen periode van drie jaar de toepassing van secundaire materialen geoptimaliseerd in overeenstemming met het onderzoek/inschatting zoals bedoeld onder E7.01.

OF

Beton: Punten worden toegekend als de genomen maatregelen (niet ouder dan 3 jaar) zijn ingevoerd om het hoeveelheid / % restbeton te verminderen.

OF

Beton: Een groeiend aandeel van het restbeton wordt gebruikt om primaire materialen te vervangen in de laatste drie jaar. Er wordt één / 1 punt toegekend.

Benodigd bewijsmateriaal

Beton: 1 punt als de laatste drie jaar vanaf het moment van certificering het bewijs wordt geleverd dat aan deze eis wordt voldaan.

Bewijs van het optimaal (her)gebruik van secundair materialen

OF

Beton (3 punten):

Bewijs dat maatregelen (niet ouder dan 3 jaar) zijn ingevoerd om de hoeveelheid restbeton te verminderen

EN

Hoeveelheid / % van het restbeton voor- en na invoering van de maatregel, dat aantoont dat reductie heeft plaatsgevonden

E7.06 Geoptimaliseerd gebruik van secundaire materialen per project

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 3 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie heeft voor tenminste een project de toepassing van secundaire materialen geoptimaliseerd m.b.t. een project

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs van het geoptimaliseerd gebruik van secundaire grondstoffen van ten minste één project.

Bewijs van de hoeveelheid gebruikte secundaire materialen (% toeslagmaterialen, etc.)

E7.07 (EP) Verantwoorde verwerking van andere materialen

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

(EP) Exemplary Performance = voorbeeldige prestatie

De vestiging produceert reststromen, niet zijnde beton, zoals teruggeleverd dekvloermateriaal met gips, of glas of vergelijkbare materialen. Voor deze reststromen wordt het storten als afval voorkomen.

Verantwoord verwerken betreft o.a:

- recycling van afvalstoffen anders dan beton
- het verzamelen van afvalstoffen voor hergebruik, bijvoorbeeld als grondstof in andere materialen of processen
- contractuele afspraken met derden, waarin garanties voor verantwoorde verwerking van de afvalstoffen van de vestiging zijn opgenomen

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat de afvalstoffen /teruggelverde materialen verwerkt wordt op een verantwoorde manier, bijvoorbeeld:

- fotografisch bewijs van de recycling / recycling installatie of faciliteit
- kopie van de contractuele afspraken

E8 - Transport

Doel

Minimaliseren van milieu-effecten van logistiek. Voor elk bedrijfsonderdeel wordt vervoer gedefinieerd als van "productielocatie (steengroeve/fabriek) naar de locatie van de afnemer".

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 5 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

E8.01 Transportbeleid

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

De organisatie heeft een actueel beleid voor de reductie van de milieueffecten die samenhangen met het vervoer van materialen, goederen en personeel in relatie met haar activiteiten.

Deze effecten betreffen, maar zijn niet beperkt tot, het gebruik van niet-hernieuwbare fossiele brandstof en de emissie van broeikasgassen, NOx en fijne stofdeeltjes.

Benodigd bewijsmateriaal

Een kopie van het logistiek beleid.

E8.02 Transport management systeem

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie beschikt over een transport managementsysteem, waarmee inzicht wordt verkregen in transportdata, zoals het type brandstof, brandstofverbruik, type transportmiddel, afstanden, etc.

Het transport managementsysteem omvat tevens alle ingehuurde transport direct gerelateerd aan de productie (zoals truckmixers).

Benodigd bewijsmateriaal

Uittreksel van het transport managementsysteem, waaruit blijkt dat deze de vereiste onderdelen bevat.

E8.03 Beoordeling van schone technologieën en methoden

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Met behulp van de gegevens van het transport managementsysteem onderzoekt de organisatie periodiek, hoe de impact van haar logistiek te verbeteren (b.v. route optimalisatie, GPS), opleiding chauffeurs, (real-time) brandstofverbruik.

De resultaten van deze onderzoeken worden vergeleken met de standaard voor de industrie op het gebied van schone technologieën en methoden.

Dit onderzoek dient ten minste om de drie jaar te worden uitgevoerd.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat de onderzoeken worden uitgevoerd volgens de voorschriften en voldoet aan de vereisten.

Gezondheid en veiligheid

S1 - Lokale gemeenschap

Doel

Bijdragen aan een hoger niveau van welzijn van de gemeenschap waar binnen de organisatie actief is.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 13 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

S1.01 Beleid betrekken lokale belanghebbenden

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 4 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

De organisatie heeft een beleid om met belanghebbenden in de directe omgeving van de organisatie te communiceren over haar activiteiten en de eventuele impact daarvan voor die belanghebbenden. Tenminste eenmaal in de drie jaar, als er geen significante wijzigingen binnen de organisatie met effect voor de belanghebbenden zijn, zal deze communicatie moeten plaatsvinden. Een lijst van belanghebbenden die rechtstreeks beïnvloed kunnen worden door de activiteiten van de organisatie maakt onderdeel uit van het betreffende beleid.

Benodigd bewijsmateriaal

Een kopie van het beleid, met inbegrip van een lijst van relevante stakeholders.

S1.02 Maatschappelijke investering

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie heeft een aantoonbaar geschreven beleid om te investeren in initiatieven en programma's gericht op verbetering van de sociale aspecten van de lokale gemeenschap, bijvoorbeeld:

- Rekening houden met de bevordering van de gemeenschapsontwikkeling in de maatschappelijke investeringsprojecten
- Vermijden van acties die een gemeenschap afhankelijkheid houden of maken van liefdadigheids activiteiten, voortdurende aanwezigheid of ondersteuning door de organisatie
- Overwegen om samen met andere organisaties, met inbegrip van de overheid, bedrijven of niet-gouvernementele organisaties (NGO's) synergie te maximaliseren en gebruik te maken van complementaire middelen, kennis en vaardigheden;
- Overwegen om bij te dragen aan programma's die toegang tot voedsel en andere essentiële producten voor kwetsbare of gediscrimineerde groepen en personen met een laag inkomen bieden.
- Rekening houden met devaluatie van land en ontheemding.

Benodigd bewijsmateriaal

Een kopie van het beleid.

S1.03 Communicatie & informatie

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie communiceert actief met belanghebbenden uit de lokale Gemeenschap over alle aspecten die aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor hen, zoals het vergroten/verkleinen van economische activiteiten (uitbreiding/vermindering van de centrale), vervuiling (land, lucht, water, lawaai) en verkeer.

Het volgende kan worden gebruikt om te tonen dat hieraan wordt voldaan:

- Bewijs van bedrijfsbezoeken door omwonenden en lokale overheid;
- Verslagen, bezoekprotocollen, folders en andere vormen van communicatie gericht op het actief bereiken van de lokale gemeenschap.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs van actieve communicatie en informatie, zoals bezoeken aan de productielocatie voor de lokale gemeenschap en lokale overheden, bijeenkomsten, infosessies, folders, mappen en andere vormen van communicatie die actief streven naar het bereiken van de lokale gemeenschap

S1.04 Beheersplannen hinder

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Beheersplan Geluidshinder, trillingen en luchtkwaliteit

Een beheersplan m.b.t. geluidshinder, trillingen & luchtkwaliteit is gemaakt en bevat verschillende strategieën om de overlast van de productielocatie te verminderen, met inbegrip van lawaaibronnen op de productielocatie en ook daarbuiten (bijvoorbeeld machines, productie en vervoer).

Vertegenwoordigers uit de plaatselijke gemeenschap zijn geraadpleegd over de levensvatbaarheid van de strategieën.

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van beheersplan m.b.t. geluidshinder of een samenvatting met een beschrijving van het beheersplan m.b.t. geluidshinder, met inbegrip van de maatregelen om geluidshinder te voorkomen. Stuur foto's en de plattegrond van de productielocatie met daarop de terreingrenzen geluidswallen en/of vegetatie die gebruikt wordt om geluidshinder te verminderen.

OF

Vergelijkbaar bewijs, zoals nationale wetgeving of een bouw/milieuvergunning waarin hindereisen en hindermanagement is opgenomen

Bewijs van de raadpleging van de belanghebbenden, zoals verslagen van de vergaderingen met de deelnemers, hun rollen/functies en data

OF

vergelijkbaar bewijs, zoals een vergunning waarvan afstemming met lokale betrokkenen deel uitmaakt en hinder onderdeel is van de wetgeving

OF

bewijs dat er geen hinder van de locatie wordt ondervonden (zoals plattegronden, indelingsplannen of andere geschikte kaarten)

S1.05 Implementatie van het beheersplan m.b.t. geluidshinder, trillingen en luchtkwaliteit

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De strategieën van het beheersplan geluidshinder, trillingen en luchtkwaliteit zijn geïmplementeerd.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs van genomen maatregelen, zoals foto 's

S1.06 Veiligheid in de omgeving van de productielocatie voor de lokale gemeenschap

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie heeft veiligheidsmaatregelen genomen, zodat de risico's voor bezoekers en voorbijgangers zijn geminimaliseerd, zoals:

- Goede hekken rond het terrein;
- Waarschuwborden voor eventuele risico's (bijvoorbeeld zwemmen, vissen, hoog-voltage);
- Bedrijfsbezoeken voor de lokale gemeenschap om de veiligheidsrisico's te duiden.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs (foto's) van genomen maatregelen, met betrekking tot het bezoeken van een productielocatie, bewijs dat aandacht wordt gegeven aan veiligheidsrisico's van een bezoek aan de productielocatie.

S1.07 Transport naar en van de productielocatie

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Maatregelen zijn getroffen om het risico op ongevallen door transportbewegingen van en naar de productielocatie te minimaliseren, zoals:

- Duidelijke routing voor vrachtwagens naar de productielocatie(s) (tot 500 meter van de productielocatie);
- Maatregelen die het risico van ongevallen reduceren (bijvoorbeeld hekken rond speelplaatsen, ongevallenpreventie op vrachtwagens).

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs (foto's) van genomen maatregelen.

S2 - Gezondheids gerelateerde productinformatie

Doel

Beschermen van de gezondheid en welzijn van de individuele mens.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 6 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

S2.01 Impact op de gezondheid van de mens

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 3 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

Conform geaccepteerde regelgeving of structuren (zie ook de bijlage). Binnen de organisatie is er veiligheidsinformatie beschikbaar in de vorm van een document(en) waarin gestructureerde informatie wordt gegeven over de risico's van de relevante producten, met inbegrip van gerecyclede materialen, die onder de scope van het CSC certificaat vallen.

Deze informatie dient beschikbaar te zijn in de vorm van veiligheidsinformatiebladen of gelijkwaardig. Actuele informatie over grondstoffen die voldoet aan de criteria vastgesteld door een derde partij in overeenstemming met de REACH-verordening (registratie, evaluatie, autorisatie en restrictie van chemicaliën) van de Europese Unie of gelijkwaardig.

Benodigd bewijsmateriaal

Een kopie of link van de standaard werkinstructie/informatieblad van een door de organisatie goedgekeurd proces (leidraad) m.b.t. de informatieverschaffing, zoals veiligheids- en informatiebladen.

Een link of ander bewijsmateriaal dat het bedrijf publiek cummunicert, teneinde veilig gebruik van het product te bevorderen.

S2.02 Proactieve bewustwording van afnemers

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 3 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie maakt proactief zogenoemde downstream-gebruikers (met name kleine bouwers en doe-het-zelvers (do-it-yourself - DIY)) bewust van de eventuele risico's van het gebruik van het product en hoe die risico's dan kunnen worden geminimaliseerd.

Punten worden toegekend bij prefab betonproducten.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs van de proactieve aanpak richting downstream gebruikers, zoals geschreven verwerkinstructies, handleidingen, gebruikshandleidingen, gegeven trainingen of vergelijkbaar.

S3 - Veiligheid- en gezondheid

Doel

Zekerstellen dat aandacht wordt gegeven aan veiligheid en gezondheid op het werk en de bescherming van de fysieke, mentale en het sociale welzijn van werknemers en schade aan de gezondheid, veroorzaakt door arbeidsomstandigheden, wordt voorkomen.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 18 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

S3.01 Risico analyse 2 maal jaarlijks

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

Het bedrijf analyseert en controleert de veiligheids- en gezondheidsrisico's van haar activiteiten, minimaal twee keer per jaar.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat de analyses 2x per jaar plaatsvinden en voldoen aan de eisen. Het bewijs is niet ouder dan twee jaar. De punten worden toegekend op organisatieniveau, maar het bewijs moet aantonen dat de analyse op locatie-niveau is uitgevoerd. Bijvoorbeeld door het verstrekken van documenten waarin de vestiging(en) en/of locatie(s) zijn opgenomen die certificering nastreven.

S3.02 Risico analyse 1 maal jaarlijks

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Het bedrijf analyseert en controleert de veiligheids- en gezondheidsrisico's van haar activiteiten, minimaal één keer per jaar.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat de analyse, niet ouder dan één jaar, plaatsvinden en voldoen aan de eisen

S3.03 Preventieve maatregelen

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie neemt preventieve maatregelen naar aanleiding van de resultaten uit S3.01 and S3.02, beoordeeld de effectiviteit van het beleid en de maatregelen en past zo nodig in dat kader het beleid en maatregelen mbt preventie aan.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat de maatregelen en beleid worden geïmplementeerd en er activiteiten plaatsvinden. Bijvoorbeeld foto's van nieuwe installaties/gereedschap, leermiddelen, andere documenten die aantonen dat de maatregelen worden toegepast.

S3.04 Beroepsmatig veiligheids- en gezondheidsbeleid

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid van de organisatie bevat:

- Een training/opleidingsplan gericht op het bevorderen van de gezondheid en veiligheid van haar medewerkers;
- minimaal tweemaal per jaar een toolbox-meeting voor operationele werknemers;
- beschikbaarheid van instructies m.b.t. gezondheid en veiligheid;
- duidelijke aanwijzing van risicozones;
- regels en procedures met betrekking tot de beschikbaarheid en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen;
- beleid m.b.t. ziekte en registratie van ongevalsincidenten;
- een actieplan om risico's en de kans op lichamelijk letsel te beperken.

Benodigd bewijsmateriaal

Een kopie van het beleid.

S3.05 Beschikbaarheid van het veiligheids- en gezondheidsbeleid

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel			x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

Het beleid wordt gedeeld en is beschikbaar voor alle werknemers.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat het beleid beschikbaar is gesteld, of beschikbaar is, aan alle werknemers.

S3.06 Toegang tot medische behandeling

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De vestiging draagt zorg voor snelle toegang tot medische behandeling

EN

Indien op de vestiging/locatie meer dan 5 werknemers tegelijkertijd aanwezig zijn, dient er een medewerker BHV-geschoolede medewerker aanwezig te zijn (of vergelijkbaar)

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs van de beschikbaarheid van eerste hulp binnen een redelijke afstand.

Bewijs dat er tenminste altijd één eerste hulp medewerker aanwezig is tijdens bedrijfsuren (bijvoorbeeld bezettingsplannen, aantal BHV-opgeleide medewerkers, etc.)

OF

Bewijs dat er normaliter niet meer dan 5 werknemers gelijktijdig werkzaam zijn (bijvoorbeeld bezettingsplannen).

S3.07 Toegang tot schoon drinkwater

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen voor het personeel moet beschikbaar zijn

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat er altijd toegang is tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen, zoals foto's, schoonmaakplanning, kwaliteitsonderzoek drinkwater gemeente, etc.

S3.08 Veiligheids- en gezondheidskennis

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel			x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

Medewerkers worden regelmatig geïnstrueerd of geschoold m.b.t. veiligheids- en gezondheidsaspecten betreffende werkzaamheden, bijvoorbeeld door instructies te verstrekken/bespreken of door bijeenkomsten of trainingen

Benodigd bewijsmateriaal

Verslagen van bijeenkomsten, trainingsschema's + inhoud, verstrekte instructies of leermiddelen, niet ouder dan een jaar.

S3.09 Registratie incidenten

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie legt de volgende gegevens vast:

- Bijna-ongevallen*
- medische incidenten*
- ziekteverzuim door letsel* en
- dodelijke ongevallen*

(*) gelijkwaardige terminologieën zijn ook geldig

Benodigd bewijsmateriaal

Vastlegging of statistieken van incidenten, niet ouder dan één jaar.

S3.10 Corrigerende activiteiten bij fatale incidenten

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 2 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Het bedrijf analyseert fatale incidenten en neemt aanvullende preventieve maatregelen.

Benodigd bewijsmateriaal

- Bewijsmateriaal van de genomen aanvullende maatregelen na fataal incident, inclusief van de interne communicatie hierover
- Bij geen fataal incident, documentatie over de melding- en implementatie procedure bij fatale incidenten

S3.11 Geen verloren werkdagen (LTI) in de laatste drie jaar

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel				x
Cement				
Toeslagstoffen				

De locatie heeft in de afgelopen drie jaar geen verloren werkdagen / Lost -Time-Injuries (LTI) door een bedrijfsongeval/incident.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs uit de registratie van incidenten/statistieken dat er geen werkdagen verloren zijn gegaan als gevolg van een bedrijfsincident in de laatste drie jaar.

S3.12 Geen fatale incidenten in de laatste drie jaar

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel				x
Cement				
Toeslagstoffen				

De locatie heeft geen fatale incidenten gehad gedurende de laatste drie jaar.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs in de registratie/statistiek, dat er bij de vestiging geen fatale incidenten zijn geweest de laatste drie jaar.

S4 - Arbeidsomstandigheden

Doel

Zekerstellen van een eerlijke en billijke behandeling van werknemers.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 9 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

S4.01 Beleid sociale bescherming

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt

Cement:

Toeslagstoffen:

Wanneer organisatiewijzigingen grote gevolgen kunnen hebben voor de werkgelegenheid, heeft de organisatie schriftelijk vastgelegd dat bevoegde autoriteiten en de vertegenwoordigers van de werknemers hierover zullen worden geïnformeerd, zodat de gevolgen gezamenlijk kunnen worden onderzocht om de schadelijke effecten zoveel mogelijk te beperken.

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van het formele document

OF

lokale wetgeving draagt zorg voor het voldoen aan deze eis

S4.02 Personeelsdossier

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Van iedere medewerker is een personeelsdossier beschikbaar met bewijs van vakopleidingen en -instructies, veiligheidsopleidingen en -instructies, behorende bij taken die door de betreffende medewerker worden uitgevoerd.

Alle persoonlijke gegevens en de privacy van de werknemers worden beschermd tegen ongeoorloofde toegang door derden en voldoet aan de eisen van de AVG.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs van het bestaan van een personeelsdossier voor alle medewerkers, bijvoorbeeld een afbeelding van de buitenkant van het dossier van verschillende mensen met verschillende functies, of een brief die is ondertekend door personeelszaken, waarin wordt aangegeven dat voor elke medewerker een personeelsdossier wordt bijgehouden.

OF

Relevante wetgeving is van toepassing die dit vereist

Uitleg, zo mogelijk ondersteund door fotografisch bewijs (bijvoorbeeld een afgesloten ruimte, archiefkast of wachtwoord beschermde programma), van hoe persoonsgegevens wordt beschermd).

OF

Relevante lokale wetgeving

S4.03 Toegang tot personeelsdossier

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Medewerkers krijgen op hun verzoek zondermeer toegang tot hun persoonlijke personeelsdossier.

Benodigd bewijsmateriaal

Kopie van een formeel document waarin de vrije toegang tot het personeelsdossier voor de medewerker is opgenomen.

OF

Lokale relevante wetgeving

S4.04 Evaluatiegesprekken

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

In het personeelsdossier van iedere medewerker zit een door de betreffende medewerker voor akkoord getekende verslagen van periodiek gehouden evaluatiegesprekken. Het evaluatieverslag dient door de medewerker voor akkoord getekend te worden.

Benodigd bewijsmateriaal

Representatief voorbeeld of formulier van actueel evaluatierapportage/gesprek van de diverse medewerkers met bijbehorende functies. Buitenkant van vijf recente gespreksverslagen + handtekening voor akkoord

EN

Een kopie van de beoordelingsprocedure

S4.05 Beschikbaarheid van functieprofielen

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Voor elke functie is een functieprofiel beschikbaar

Benodigd bewijsmateriaal

Een kopie van de functieprofielen die in de vestiging van toepassing zijn.

S4.06 Training op de werkplek

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Voor elke functie is een functieprofiel opgesteld. Het functieprofiel bevat vereiste functie specifieke opleidingen, indien van toepassing, instructies voor het verrichten van de taken op een veilige manier. Medewerkers, in alle stadia van hun werkervaring, wordt de mogelijkheid geboden zich verder te ontwikkelen qua vaardigheden, opleiding etc. in relatie met hun werkzaamheden

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs van toegang voor medewerkers tot persoonlijke ontwikkeling binnen de organisatie

S4.07 Preventatief medisch onderzoek

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Regelmatig preventatief medisch onderzoek wordt aan alle medewerkers driejaarlijks aangeboden, zoals aanbevolen in de CSI-gezondheidsmanagement handboek. Zonder kosten voor de medewerker.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs van medisch preventief onderzoek niet ouder dan 3 jaar, en formeel document dat dit onderzoek beschikbaar wordt gesteld aan medewerkers zonder kosten.

S4.08 Work-life balance

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel				x
Cement				
Toeslagstoffen				

De werkcondities staan een work-balance toe m.b.t redelijke werkuren (overuren is vrijwillig en komt niet regelmatig voor). Ouderschapsverlof en tijd voor zorg voor kinderen en andere zorgbehoeften wordt rekening mee gehouden.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat keuzes gemaakt kunnen worden om de work-life balance te verbeteren, zoals bewijs van voorzieningen voor kinderopvang .e.d., vrijwillig contractuele afspraken, etc.

OF

Bewijs (zoals voorbeeld van tijdschema's) dat werkuren overeenstemmen met contractuele uren, of voldoen aan relevante wetgeving

S4.09 (EP) Externe controle op sociale standaarden en mensenrechten

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Exemplary Performance (EP) criteria:

Er is een redelijk niveau van externe controle over het voldoen aan sociale standaarden en mensenrechten middels een audit door een externe partij.

Benodigd bewijsmateriaal

Het onderzoek of de organisatie voldoet, bevat de navolgende elementen van mensenrecht-management:

1. Cultuur (met inbegrip van "tone from the top")
2. Doelstellingen
3. Risico's (inclusief risicomanagement, rapportage, KPI's)
4. Programma (inclusief beleid, klokkeluiders, case management, sancties)
5. Organisatie
6. Communicatie (inclusief communicatieconcept en trainingen)
7. Controle (inclusief audits)

Economisch

B1 - Lokale Economie

Doel

Bevorderen van de lokale economie.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 4 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

B1.01 Lokale Economie

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 4 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie geeft de voorkeur aan het aannemen van lokale medewerkers en het inhuren van lokale expertise - indien gekwalificeerd - of het aannemen en opleiden van lokale mensen, rekening houdend met wettelijke beperkingen voor dergelijke voorkeuren.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat de lokale economie wordt ondersteund, lokale inhuur van personeel/bedrijven/training/toeleveranciers/etc. rekening houdend met wettelijke grenzen.

B2 - Ethische aspecten

Doel

Een eerlijke en ethische bedrijfsvoering

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 9 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

B2.01 Ethisch risico assessment

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 3 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

Vereiste voor certificering

	Brons	Zilver	Goud	Platina
Betonmortel		x	x	x
Cement				
Toeslagstoffen				

De organisatie beoordeelt haar risico van de door de organisatie verrichte activiteiten in het kader van integer handelen (vermijden van omkoping en corruptie, eerlijke handel, eerbieding van eigendomsrechten) met maximale intervallen van drie jaar. Dit vanuit het perspectief om situaties van omkoping en corruptie te vermijden.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat een risicobeoordeling niet langer dan 3 jaar geleden is uitgevoerd. Dit kan een bevestiging zijn dat de externe auditor de beoordeling of een kopie van de beoordeling heeft gezien.

B2.02 Beleid of code voor ethisch handelen

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 3 punten   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie heeft een aantoonbaar beleid of codes m.b.t. integer en ethisch handelen / bedrijfsethiek. Het beleid bevat procedures en trainingen gericht op anti corruptie, eerlijke concurrentie en marketing, eerbiediging van eigendomsrechten, verantwoorde politieke betrokkenheid en vertrouwelijkheid van onderzoek.

Benodigd bewijsmateriaal

Een kopie van de code en het bewijs dat leveranciers binnen de werkingssfeer zijn van deze code.

B2.03 Vertrouwelijk onderzoek

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie beschikt over een systeem om vertrouwelijk onderzoek, besluitvorming en rapportage van verdachte gevallen van omkoping en/of corruptie te waarborgen.

Benodigd bewijsmateriaal

Bewijs dat een procedure voor vertrouwelijk onderzoek (op bedrijfsniveau) kan worden uitgevoerd.

Bijvoorbeeld:

- een mogelijkheid voor vertrouwelijke meldingen (hotline)
- een publiek beschikbaar telefoonnummer om een klacht te melden

B2.04 Verantwoord (politiek) handelen

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

De organisatie beschikt over trainingen, procedures, beleid of andere voorzorgsmaatregelen in haar streven om integer te handelen en vrij te zijn van politieke beïnvloeding en vermijdt gedrag, zoals manipulatie, intimidatie en dwang, die het openbare politieke proces kan ondermijnen.

Benodigd bewijsmateriaal

Verklaring door het management van een verantwoorde relatie m.b.t. politieke betrokkenheid of een verklaring ondertekend door het management dat er geen politieke betrokkenheid is. Bewijs van trainingen, procedures, programma's, voorbeeld certificaten, of vergelijkbaar

De volgende punten kunnen worden gebruikt om compliance aan te tonen:

- Training op bewustwording van werknemers, vertegenwoordigers van de organisatie etc., om beïnvloeding van de politiek te vermijden en hoe om te gaan met belangenverstrengeling;
- Transparantie m.b.t. het gevoerde beleid en activiteiten in het kader van lobby, politieke bijdragen en politieke betrokkenheid;
- Veranker en implementeer beleid en richtlijnen voor werknemers die namens de organisatie optreden;
- Vermijd het geven van bijdragen aan de politiek met een dusdanige omvang die neerkomen op een poging om, of zouden kunnen worden opgevat als, een ongepaste invloed op politici of beleidsmakers;
- Verbied activiteiten die kunnen leiden tot verkeerde informatie, onjuiste voorstelling van zaken, bedreiging of dwang.

B2.05 Respect voor eigendomsrechten

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt

Cement:

Toeslagstoffen:

De organisatie erkent de materiële en intellectuele eigendomsrechten van anderen.

De volgende punten kunnen worden gebruikt om compliance aan te tonen:

- Actueel beleid gericht op de eerbiediging van eigendomsrechten en eerlijk verkregen kennis;
- Bijdragen aan correct onderzoek zodat er op vertrouwd mag worden dat er geen sprake is van vervreemding;
- Afwezigheid van betrokkenheid bij activiteiten die in strijd zijn met de eigendomsrechten, namaak en piraterij;
- Redelijke vergoedingen voor eigendommen die worden verworven of gebruikt;
- Rekening houden met de verwachtingen van de samenleving, de mensenrechten en de fundamentele behoeften van het individu als gebruik wordt gemaakt van de intellectuele en fysieke eigendomsrechten.

Benodigd bewijsmateriaal

Een beleid of een verklaring over het respecteren van de eigendomsrechten.

B3 - Innovatie

Doel

Het stimuleren, ontwikkelen en implementeren van nieuwe, duurzame, CO2-arme oplossingen, verantwoorde oplossingen en diensten die niet worden gedekt door dit certificatie-systeem, of het leveren van een bijzondere prestatie voor een van de in dit certificatiesysteem opgenomen criteria:

- het ontwikkelen en implementeren van nieuwe oplossingen die bijdragen aan de duurzaamheid van de organisatie, haar producten of haar leveranciers, of andere delen van de waardeketen
- uitvoeren van 'best practices' op het gebied van duurzaamheid die geen onderdeel zijn van dit certificatiesysteem, en
- een bijzondere prestatie (EP = exemplary performance) behaald binnen dit certificeringssysteem

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 9 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

B3.01 Innovatieve oplossingen en/of uitzonderlijke prestatie (EP)

Type criterium

Organisatie

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 9 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

De organisatie ontwikkelt, test en/of implementeert innovatieve activiteiten/producten of behaald uitzonderlijke prestaties (Exemplary Performance = EP) op het gebied van duurzaamheid in het kader van CSC of overstijgend.

Benodigd bewijsmateriaal

De goedkeuringsbrief van het innovatiecomité, met inbegrip van het aantal punten die worden toegekend voor de innovatie, de bijzondere prestatie, of uitvoering van het voorbeeldproject en/of bewijs van de uitvoering van de innovatie (foto, verslag van de auditor, enz.).

NB Het formele proces om in aanmerking te komen voor deze innovatiepunten is beschreven in de 'Innovation Credit Guidelines' (zie de bijlage).

B4 - Feedback procedure

Doel

De lokale gemeenschap, werknemers en de klanten de mogelijkheid bieden / stimuleren om feedback te geven aan de organisatie.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 3 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

B4.01 Feedback en klachtenprocedure voor de lokale gemeenschap

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt

Cement:

Toeslagstoffen:

Een feedback- en klachtenprocedure en mogelijkheid tot indienen van klachten (link op de website, een telefoonnummer, een verantwoordelijke persoon voor het behandelen van klachten) voor omwonenden/ de lokale gemeenschap is beschikbaar..

Benodigd bewijsmateriaal

een link naar de website.

OF

telefoonnummer.

OF

email-adres.

OF

contact details van de persoon aangewezen om de klachtenafhandeling te berichten (mag op organisatieniveau, als lokale klachten meegenomen worden).

Welke dienen te voldoen aan de eisen!

B4.02 Feedback en klachtenprocedure voor medewerkers

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Een feedback- en klachtenprocedure en mogelijkheid tot indienen van klachten (link op de website, een telefoonnummer, een verantwoordelijke persoon voor het behandelen van klachten) voor medewerkers is beschikbaar.

Benodigd bewijsmateriaal

Link naar de website

OF

telefoonnummer

OF

emailadres

OF

contactgegevens van de verantwoordelijke voor klachtenafhandeling (mag ook op organisatieniveau, zolang lokale klachten meegenomen worden).

B4.03 Feedback en klachtenprocedure voor afnemers

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 1 punt   **Cement:**   **Toeslagstoffen:**

Een feedback- en klachtenprocedure en mogelijkheid tot indienen van klachten (link op de website, een telefoonnummer, een verantwoordelijke persoon voor het behandelen van klachten) voor afnemers is beschikbaar.

Benodigd bewijsmateriaal

link op de website

OF

telefoonnummer

OF

emailadres

OF

contactgegevens van de verantwoordelijke voor behandeling van klachten. Mag ook op organisatieniveau, zolang lokale klachten meegenomen worden.

Welke voldoen aan de eisen.

Toeleveranciersketen

C1 - Cement

Doel

Stimuleren van gebruik van duurzaam en verantwoord cement

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 100 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

C1.01 Gemiddeld gewogen score van cementleveranciers

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 100 punten

Cement: **Toeslagstoffen:**

De CSC supply chain calculation tool berekent de gemiddelde gewogen score van de cement leveranciers.

Voorbeeld berekening:

Indien een cementleverancier een score 100% heeft, en 40% van het cement levert, dan draagt deze leverancier 27 punten bij. ($100\% \times 40\% \times 67$ punten = 27 punten)

Indien een tweede cementleverancier een score van 80% heeft, en 40% van het cement levert, dan draagt deze leverancier 21 punten bij. ($80\% \times 40\% \times 67$ punten = 21 punt)

Indien de overige leveranciers geen score hebben, dragen deze niet bij aan de score. $20\% \times 0\% \times 67$ punten = 0 punten

In totaal zijn in dit voorbeeld 48 punten behaald!

Indien een door u geselecteerde leverancier een (nieuwe) score behaald, krijgt u hiervan een notificatie. Uw CSC score wordt in de CSC toolbox aangepast, en indien gewenst kunt u een nieuw certificaat aanvragen bij de certificatie-instelling. De certificatie instelling bepaald of alleen de rekensheet gecontroleerd dient te worden, of dat aanvullende criteria gecontroleerd dienen te worden voor het nieuwe certificaat. Dit heeft te maken met de nieuwe datum en geldigheidsduur op het certificaat.

Voor de berekening van het % bij meerdere cementleveranciers, moeten de cementdata van afgelopen jaar gebruikt worden. Indien deze niet beschikbaar zijn, moeten de data van het jaar ervoor worden gebruikt.

Benodigd bewijsmateriaal

De ingevulde rekensheet (in de tool of een eigen rekenblad)

EN

Een bevestiging van de externe auditor dat de rekensheet gecontroleerd is en correct is ingevuld.

C2 - Toeslagmaterialen

Doel

Het stimuleren van het gebruik van toeslagmaterialen die duurzaam zijn en een verantwoorde herkomst hebben.

Maximaal aantal toe te kennen punten

Betonmortel: 100 punten

Cement:

Toeslagstoffen:

C2.01 Het gewogen gemiddelde van de scores van de leveranciers van toeslagmaterialen

Type criterium

Fabriek

Aantal te behalen punten voor dit criterium

Betonmortel: 100 punten

Cement: Toeslagstoffen:

De CSC supply chain calculation tool berekent de gemiddelde gewogen score van de leveranciers van toeslagmaterialen.

Voor leveranciers van toeslagmaterialen is het toegestaan alleen een 'self assessment' uit te voeren. De hoogte van de score van een leverancier die alleen een self assessment heeft, wordt verlaagd met 40%.

Indien een door u geselecteerde leverancier een (nieuwe) score behaald, krijgt u hiervan een notificatie. Uw CSC score wordt in de CSC toolbox aangepast, en indien gewenst kunt u een nieuw certificaat aanvragen bij de certificatie-instelling. De certificatie instelling bepaald of alleen de rekensheet gecontroleerd dient te worden, of dat aanvullende criteria gecontroleerd dienen te worden voor het nieuwe certificaat. Dit heeft te maken met de nieuwe datum en geldigheidsduur op het certificaat.

Voor het berekenen van het % van verschillende leveranciers moet data van het laatste kalenderjaar worden gebruikt, als die niet beschikbaar zijn dan moet de data van het jaar daarvoor gebruikt worden.

Benodigd bewijsmateriaal

De ingevulde rekensheet (in de tool of een eigen rekenblad) met het gemiddelde gewogen percentage
EN

Een bevestiging van de externe auditor dat de rekensheet gecontroleerd is en correct is ingevuld.